མཛད་དེབ།
མཛད་དེབ་ཟེར་རི་དེབ་དེ་ནི་ལུ་ཀུས་བྲིས་པའི་གཏམ་བཟང་གི་དེབ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་དིག དེབ་གཉིས་པ་དེ་ནི་ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་དེབ་དང་པོའི་མཇུག་མཚམས་ལེ་འོད་དིག དེབ་འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ། ཡེ་ཤུ་དཀོན་མཆོག་གི་ཞིང་ཁམས་ལེ་ཕེབས་གནང་རྒྱུ། ཡང་ཁོང་གིས་རང་གི་སློབ་མ་ཀྱ་ལེ། ཡེ་རུ་ས་གླིང་རྒྱལ་ས་རུ་མངོན་སུམ་ཕེབས་གནང་པའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཀྱ་བྲིས་འོད་དིག ལུ་ཀཱས་བྲིས་པའི་གཏམ་བཟང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ནི། ཡེ་ཤུ་ཡེ་རུ་ས་གླིང་
ལེ་ཕེབས་གནང་རྒྱ་དིང་། ཡང་ཡེ་ཤུའི་བསླབ་བྱ། ཡེ་ཤུ་གྲོངས་ཏེ་ཡང་དང་གསོན་པོ་བྱུང་བའི་སྐོར་དེ་ཀྱ་བྲིས་འོད་དིགད་ལྟ་ཡོ་ཧ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་གཏམ་བཟང་གི་དེབ་གཉིས་པ་དེ་ནི། ཡེ་ཤུའི་སློབ་མ་དིང་སྐུ་ཚབ་ཀྱ་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གི་
རྒྱལ་ཁབ་སྐོར་ཀྱི་གཏམ་བཟང་དེ་ནི་ཡེ་རུ་ས་གླིང་གི་རྒྱལ་ས་དིང་། ཡ་ཧུ་དཱ་ལུང་པ་དིང་། ས་མར་ཡཱ་ལུང་པ་ཡེ་རེ་དིང་། ཡང་དེ་མ་ཟད་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མཐའ་བར་དུ་ཁྱབ་ཏུ་བཅུག་པའི་སྐོར་ལེ་བྲིས་འོད་དིགརྩོམ་པ་པོ། ལུ་ཀཱ་ནི་ཨམ་ཆི་ཡིན་དི་མ་ཟད། སྐུ་ཚབ་ཕོལ་ལོལ་གྱི་ལས་རོགས་ཞིག་ཟང་ཡིན་དིགརྩོམ་པའི་དུས། དུས་རབས་ 60 དིང་ 69 དཀྱིལ་ཚོད་ལེ་བྲིས་འདུགཀློག་མཁན་གཙོ་བོ། མིང་ལེ་ཐེ་ཨོ་ཕི་ལུ་ཟེར་མཁན་ཁོང་དིང་། ཡེ་ཤུའི་རྗེས་འབྲང་པ་ཀྱ་ཡིན་དིགདེབ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ། སྐུ་ཚབ་ཀྱ་ཀྱིས་མཛད་པ་དིང་ཡེ་ཤུའི་བསླབ་བྱའི་སྐོར་ལེ་ཡིན་དིག ཡང་དུས་རེ་མི་ཀྱ་ཀྱིས་གཏམ་བཟང་གི་དེབ་གཉིས་པ་འདི་ལེ།
སྐུ་ཚབ་ཀྱ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཟང་ཟིན་འོད་དིག ཡིན་ནའང་། དེབ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛད་སྒྲུང་ཞིག་ཡིན་དིག ཡེ་ཤུས་ཞལ་བཞེས་གནང་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ནི། དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་པི་དིག ཡང་ཡེ་ཤུས་ཁྱེད་ཀྱ་ལེ་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཁྱབ་ཕེན་དབང་ཆ་ཐོབ་སྟེ། ཡེ་རུ་ས་གླིང་རྒྱལ་ས་དིང་། ཡ་ཧུ་དཱ་ལུང་པ་དིང་། ས་མར་ཡཱ་ལུང་པ་ཡེ་རེ་དིང་། ཡང་དེ་མ་ཟད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མཐའ་བར་དུ་ཁྱེད་ཀྱ་ཀྱིས་ང་ལེ་དཔང་པོ་བགྱིད་ཀྱི་དིག་ཟིན་གསུངས་གནང་འོད་དིག (1.8) ཡང་ལུ་ཀཱས་བྲིས་པའི་མཛད་དེབ་འདིའི་ནང་ལེ། དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་མཐུའི་བརྒྱུད་ནས་མི་དཀྱུས་མ་ཀྱ་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་ལེ་ཡ་མཚན་གྱི་ཕྱག་ལས་དིང་། ཡེ་ཤུའི་སྐོར་ཀྱི་གཏམ་བཟང་དེ་ནི་ས་ཕྱོགས་ཡེ་རེ་ལེ་མང་དུ་མང་དུ་ཁྱབ་འགྲོ་འོད་དི་སྐོར་ལེ་གཏམ་གླེང་བགྱིད་འོད་དིགམཛད་དེབ་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར་ཞིག་ཡིན་དིག ཡང་ཆོས་ཚོགས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཅུའི་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་དེ་ལུ་ཀཱས་བྲིས་པི་དིག ལོ་རྒྱུས་དེ་ནི་ཡེ་རུ་ས་གླིང་ནས་བྱས་ཏེ། ཡ་ཧུ་དཱ་ལུང་པ། ས་མར་ཡཱ་ལུང་པ། སི་རི་ཡཱ་ལུང་པ། ཀིབ་རུ་གླིང་ཕྲན་དིང་། ཡང་དེ་མིན་ཨེ་ཞེ་ཡཱ་ལུང་པ། མེ་གེ་དོན་ཡཱ་ལུང་པ། གེ་རིག་ལུང་པ། དེ་ནས་མཇུག་མཐའ་མ་རོ་མཱ་ལུང་པ་ལེ་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཁྱབ་པི་དིག ལུ་ཀཱས་འུ་ཀྱ་ལེ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐོར་དིང་། ཡ་མཚན་གྱི་མཛད་པ། རྩོན་ཁང་ནས་ཐར་བ་དིང་། ཡང་མཚོའི་ནང་ལེ་གྲུ་གཟིངས་ཐིམ་པའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཀྱ་བྲིས་འོད་དིག ལུ་ཀཱས་བྲིས་པའི་དེབ་དེའི་ནང་གི་དམིག་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ནི། ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་མགོ་འཁྲིད་ཡིན་དི་མི་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཡིན་དིག པེ་ཏྲོ་ལེའུ་ 1-12 ཡང་ཕོ་ལོལ་ལེའུ་ 13-28 ངོ་སྤྲོད་དེའི་རྗེས་ལེ། མཛད་དེབ་ཀྱི་ནང་ལེ་དབྱེ་བ་དྲུག་འོད་དི་མ་ཟད། ཆོས་ཚོགས་ཅི་གི་བྱས་ཏེ་འཕེལ་ཚུལ་གྱི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐོར་ལེ་བྲིས་འོད་དིག
1. ངོ་སྤྲོད། 1:1-11
2. ཡེ་རུ་ས་གླིང་ལེ་ཆོས་ཚོགས་དང་པོ་འགོ་བཅུག་པ། 1.12-6.7
དེ་ནས་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་དེ་ཕྱོགས་ཀུན་ལེ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་ཕེན། ཡེ་རུ་ས་གླིང་རྒྱལ་ས་ལེ་དད་པ་བགྱིད་མཁན་མང་པོ་འཕེལ་འོང་འོད་དི་མ་ཟད། ཡ་ཧུ་དཱ་པའི་མཆོད་པ་འབུལ་མཁན་ཀྱ་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཟང་སྐྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ལེ་དད་པ་བྱས་པི་དིག (6.7)
3. ཆོས་ཚོགས་ལེ་སྡང་འཛིན་བྱུང་བའི་རྗེས་ལེ། ས་མར་ཡཱ་དིང་། དེའི་མཐའ་མཁོར་ལེ་འོད་ཡོད་ལུང་པ་ཀྱ་ལེ་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ཁྱབ་པི་དིག 6.8-9.31
དུས་དེ་རྒྱ་ཡུ་ཧུ་དཱ་པ། ག་ལིལ། ས་མར་ཡཱ་དིང་ཡུལ་སོ་སོའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱ་ལེ་མི་གཞན་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་དཀའ་ལས་གཅིག་ཟང་མེད་དི་དུས་བདེ་མོ་དིང་སེམས་ཤུགས་ཟང་སྐྱེས་ཏེ། ཇོ་བོ་དཀོན་མཆོག་ལེ་གུས་ཞབས་བྱས་པི་མ་ཟད། དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱིས་ཟང་སེམས་གསོ་གནང་སྟེ་མི་གྲངས་ཟང་མང་པོ་འཕེལ་ལི་དིག (9.31)
4. པེ་ཏྲོས་ཕྱི་མི་ཀྱ་ལེ་གཏམ་བཟང་ཁྱེར་བ། 9.32-12.24
ཡིན་ནའང་། དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་འགྲོ་འོད་དིག (12.24)
5. ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཕྱི་མི་ཀྱ་ལེ་གཏམ་བཟང་ཁྱེར་བ། 12.25-16.5
འོ་དེ་ལེ་བརྟེན་ཏེ། ཆོས་ཚོགས་ཀྱ་ཀྱིས་ཟང་དད་པ་བརྟན་པོ་བགྱིད་དི་མ་ཟད། མི་གྲངས་ཟང་ཉིན་རེ་བཞིན་མང་དུ་མང་དུ་འཕེལ་ལི་དིག (16.5)
6. ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཕྱི་མིའི་ལུང་པ་གཞན་ལེ་གཏམ་བཟང་ཁྱེར་བ། 16.6-19.20
འོ་དེ་ལེ་བརྟེན་ཏེ། ཇོ་བོ་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་དེ་ཟང་དར་ཞིང་རྒྱས་འགྲོ་འོད་དིག (19.20)
7. ཕོལ་ལོལ་ཡེ་རུ་ས་གླིང་ལེ་འགྲོ་བའི་སྐོར།
ཕོལ་ལོལ་ལེ་འཛིན་བཟུང་དིང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱུང་བའི་སྐོར་དིང་། ཕོལ་ལོལ་བཙོན་ལེ་བཅུག་པའི་སྐོར། 19.21-28.31

ལུ་ཀཱས་བྲིས་པའི་དེབ་ཀྱི་མཇུག་སྡོམ་ནང་ལེ། ཕོལ་ལོལ་རོ་མཱའི་རྒྱལ་ས་ལེ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་ལེ་བོར་རི་དིག དེ་ནས་ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་ལེ་ཁང་གླ་གཏད་ཏེ་རྒྱལ་ས་དེ་རུ་ལོ་གཉིས་ཚོད་བསྡད་དི་དིག ཡང་ཕོལ་ལོལ་གྱིས་རང་གི་ཁང་པ་ལེ་འོངས་མཁན་མི་ཡེ་རེ་ལེ་སྣེ་ལེན་དགའ་མོ་བྱས་པི་མ་ཟད། སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་ངང་ནས་དཀོན་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་སྐོར་ལེ་བཤད་དི་དིག དུས་ད་ནས་ཕེན་སྐྱབས་མགོན་ཇོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་སྐོར་གྱི་གཏམ་བཟང་ཤོད་རྒྱུ་དེ་ལེ་མི་སུ་ཞིག་གིས་ཟང་འགེག་ཐབ་མ་བྱས་པི་དིག (28.30-31)

དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ལས།
གསུང་རབ་དེ་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ཀློག་རྒྱུ་དེ་དགའ་མོ་ཞིག་ཡིན་དིག ཡིན་ནའང་། སྡེ་ཚན་ཡེ་རེ་ལེ་དོ་སྣང་དགའ་མོ་བགྱིད་དགོས་འོད་དིག མཛད་དེབ་ཀྱི་ནང་ལེ་བྲིས་འོད་ཡོད་གླེང་གཞི་དེ་ཀྱ་ཀྱི་སྐོར་ལེ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནི་དགའ་མོ་འོད་དིག དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཛད་དེབ་ནང་ལེ་ཐུགས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་སྐོར་ལེ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནི་དགའ་མོ་འོད་དིག ཡང་ཚིགས་བཅད་འདིའི་ནང་ལེ་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་ཅི་བྱས་པའི་སྐོར་ལེ་ཐེངས་གཉིས་ཡང་ནི་གསུམ་ཀློག་ཚར་རི་རྗེས་ལེ།
དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་ཅི་གནང་པི་གོ་ཟིན་དྲི་བ་དྲིས་ཤིགསྨོན་ལམ།
མཛད་དེབ་ཀྱི་ནང་ལེ་བྲིས་པའི་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ནི། སྨོན་ལམ་ཡིན་དིགཚིགས་བཅད་འདི་ཀྱ་ཐེངས་གཉིས་ཡང་ནི་གསུམ་ཀློག་ཚར་རི་རྗེས་ལེ། དྲི་བ་འདི་
ཀྱ་ལེ་ལན་རྒྱག་དགོས་འོད་དིག སྨོན་ལམ་སྐོར་ལེ་ངས་ཅི་ཤེས་བྱུང་། མཛད་དེབ་
ནང་ལེ་འོད་ཡོད་མི་དེ་ཀྱ་ཀྱི་མིག་དཔེ་འདི་ལེ་ངས་ཅི་གི་བྱས་ཏེ་ལག་ལེན་གཏོང་རྒྱུ།

བདེན་པའི་མཆོདཁང་།
མཛད་དེབ་ཀྱི་ནང་ལེ་སྒྲུང་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། མཆོད་ཁང་གི་སྒོ་རའི་ནང་ལེ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཀྱ་ཡིན་དིག ཡེ་ཤུའི་སློབ་མ་ཀྱ་ཀྱིས་མཆོད་ཁང་གི་ནང་ལེ་སྨོན་ལམ་འདེབས་གྱོ་འོད་དི་དིང་། བསྟོད་པ་ཕུལ་བ། ནད་པ་དྲག་ཏུ་བཅུག་པ།
རང་གི་རྒྱུ་ནོར་ཀྱ་འཚོང་སྟེ་མི་སྐྱོ་པོ་ཀྱ་ལེ་སྦྱིན་པ་གཏོང་གྱོ་འོད་དི་མ་ཟད། ཡེ་ཤུ་ལེ་ངོ་ལོག་བགྱིད་མཁན་ཡ་ཧུ་དཱ་པའི་མཆོད་ཁང་གི་ཆོས་དཔོན་ཀྱ་ཀྱིས་ཟང་། ཡེ་ཤུའི་སློབ་མ་ཀྱ་ལེ་བཀག་བསྡོམས་བྱས་པའི་སྐོར་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཀྱ་
བྲིས་འོད་དིག ལེའུ་ 3-5 ནང་ལེ་ཡ་ཧུ་དཱ་པའི་མཆོད་ཁང་དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོད་ཁང་ལེ་འགྱུར་རི་སྐོར་ལེ་
ལུ་ཀཱས་བྲིས་འོད་དིག ད་བདེན་པའི་
མཆོད་ཁང་དེ་ནི། ཡེ་ཤུའི་རྗེས་ལེ་
འབྲང་མཁན་མི་ཚོགས་དེ་ཀྱ་ཡིན་དིགམཆོད་ཁང་གསར་པ།
མཛད་དེབ་ཀྱི་སྙིང་དོན་དང་པོ་དེ་ནི། མཆོད་ཁང་གསར་པའི་སྐོར་ལེ་ཡིན་དིག གསུང་རབ་རྙིང་པའི་ནང་ལེ། རྒྱལ་པོ་དཱ་བིད་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་མཆོད་ཁང་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་ལེ་འདོད་པ་བྱས་པི་དིག ཡིན་ནའང་། དཀོན་མཆོག་གིས་ལུང་སྟོན་པ་ཞིག་གི་བརྒྱུད་ནས། རྒྱལ་པོ་དཱ་བེད་ལེ་ངའི་ཆེད་དུ་མཆོད་ཁང་བཟོ་དགོས་མེད་དིག་ཟིན་ལན་བསྐུར་གནང་པི་དིག ཅི་ལེ་ཟེར་ནི། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཡེ་རེ་ནི་ངའི་མཆོད་ཁང་ཡིན་ཟིན་གསུངས་པི་དིག ཡིན་ནའང་། དཀོན་མཆོག་གིས་རྒྱལ་པོ་དཱ་བིད་ཀྱི་བི་ས་ལེ་ཡེ་རུ་ས་གླིང་ལེ་མཆོད་ཁང་ཞིག་བཟོ་རུ་བཅུག་པི་དིགདེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དཱ་བིད་ཀྱི་བི་ས་སོ་ལོ་མོན་གྱིས་མཆོད་ཁང་ཞིག་བཟོས་ཚར་རི་རྗེས་ལེ། ཁོས་དཀོན་མཆོག་ལེ། ཁྱེད་རང་དངོས་གནས་འཇིག་རྟེན་འདི་རུ་ཤོང་གྱོ་འོད་དིག་གས། ཅི་ལེ་ཟེར་ནི། མཐོ་རི་དིང་། ནམ་མཁའ་ཡེ་རེ་ལེ་ཁྱེད་མི་ཤོང་འོད་དིག འོ་དེ་ལེ་བརྟེན་ཏེ། ངས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་ཁང་འདིའི་ནང་ལེ་ཁྱེད་རང་ཅི་གི་བྱས་ཏེ་ཤོང་ཐུབ་རྒྱུ་ཟིན་སྨོན་ལམ་བཏབ་པི་དིག (རྒྱལ་རབས་དང་པོ་ལེའུ་ 8.27) མཆོད་ཁང་དེ་ནི་སྨོན་ལམ་འདེབས་ས་དིང་། དམར་མཆོད་འབུལ་ས་དིང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་ཉིད་བཞུགས་ས་ཞིག་ཡིན་དིག ཡིན་ནའང་། ཡེ་ཤུས་མི་ཀུན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་སྐུ་གཟུགས་དེ་དམར་མཆོད་ལེ་ཕུལ་གནང་ཕེན། དུས་དེ་ནས་ཕན་ཆད། ནམ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དམར་མཆོད་འབུལ་དགོས་མེད་དིག ཡེ་ཤུ་གྲོངས་ཏེ་ཡང་དང་སྐུ་གསོན་པོ་བཞེངས་པི་རྗེས་ལེ། ཡེ་ཤུས་དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་ཉིད་དེ་ནི། ཁོང་གི་རྗེས་འབྲང་པ་མི་ཡེ་རེའི་སེམས་ནང་ལེ་གནས་རྒྱུ་ཆེད་དུ་བརྫངས་གནང་པི་དིག འོ་དེ་ལེ་བརྟེན་ཏེ། ད་འུ་ཡེ་རེ་ནི་ཁོང་གི་ཐུགས་ཉིད་གནས་སའི་མཆོད་ཁང་དེ་ཡིན་དིག ཁྱེད་ཀྱ་ཟང་གསོན་པོའི་རྨང་རྡོ་ཅོག་འདྲ། དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ལེ་རྩིག་གནང་གྱོ་འོད་དི་མ་ཟད། ཁྱེད་ཀྱ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་དཔོན་ཟང་ཡིན་དིག སྐྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུའི་བརྒྱུད་ནས་ཁྱེད་ཀྱ་ནི་དཀོན་མཆོག་ཐུགས་དགྱེས་པའི་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ཡིན་དིག
(པེ་ཏྲོ་དང་པོ་ལེའུ་ 2.5)

མཛད་པ། 2.42-47 མཛད་པ། 4.23-31

མཛད་པ། 6.1-7 མཛད་པ། 8.9-25

མཛད་པ། 9.32-42 མཛད་པ། 12.1-19

མཛད་པ། 14.21-28 མཛད་པ། 16.16-40

མཛད་པ། 27.27-44 མཛད་པ། 28.1-10

མཛད་པ། 1.6-8 མཛད་པ། 2.1-13 མཛད་པ། 4.1-13 མཛད་པ། 4.23-31 མཛད་པ། 6.8-15

མཛད་པ། 8.26-40 མཛད་པ། 11.19-30 མཛད་པ། 13.1-12 མཛད་པ། 16.6-10 མཛད་པ། 20.13-28